

Onder de loep

door Loepkijker

rocent", vertelt Marian. In de organisatie heeft iedereen nu zijn tak, het draaiboek ligt er en veel administratie gebeurt op de computer, zoals de keuringslijsten per tier. „Heel hendig voor de keurmeesters. De kinderen van de basisschool in Nuland, de Kruisstraat en de peuterspeelzaal maken vooraf tekeningen. Extra werk voor de kerkrachten. We blijven hen vragen om mee te doen. Dit jaar is het thema 'circus' en dat komt terug in het opvoeren van circusacties voor de kinderen op jeugdierenag." Marian blijft plezier beleven aan het organiseren. Zij doet het meeste werk vooraf: prijsjes koken, tekeningen beoordelen, lijsten maken. De opbouw in een grote tent verzorgen de mannen. Een van hen is Johan de Ruijter, die dit jaar ook als clown het dagprogramma presenteert. Zondag is er bovendien een tentoonstelling van indertekeningen en diverse activiteiten verdeeld over de dag zoals schminken, koffiehoek, verkoop ritsen en snoep en dit jaar popcorn en clowns. Het dierenpark met een knuffelhoek en het documentatiecentrum van 't Heike zijn de hele dag open. De dag wordt rond half vier afgesloten met de prijsuitreiking van de winnende dieren en de loterij.

bij de Nulandse jeugdierendag.
foto Peter van Huijkelom

TANDARTSEN NAAR NEPAL

Berghemse tandartsenpraktijk gaat met zes 'vrouw' sterk naar dental camp in Nepalese binnenlanden.

Berghemse tandartsen gaan

door Mari van Rossem

BERGHEM – Hij bestaat écht: Vaisha Dev. Tenminste in het rotsvaste geloof van de gemiddelde Nepalees. In de omgeving van Bangemudha Square, in hartje hoofdstad Kathmandu, bevindt zich op de hoek van de straat een blok hout die deze 'god van de kiespijn' voorstelt. Ongelukkige burgers die de pijn niet meer kunnen harden, slaan in de grote boomstronk een muntje in het hout in de hoop dat hun offerande deze Nepalese afgod gunstig zal stemmen.

Voor zes Berghemse dames, twee tandartsen en vier preventieassistenten, is de mogelijke bemoeienis van Vaisha Dev echter niet genoeg. Ze gaan hem tussen 27 oktober en 19 november 'n handje helpen. Of liever gezegd: dit vrouwelijke deel van de Berghemse tandartsenpraktijk gaat in het kader van de zogeheten 'dental camps' de inlandse bevolking afhelfen van tandpijn. „Waarbij we hoofdzakelijk kiezen gaan trekken; *gebergtes* tandsteen verwijderen, nee, dat zal niet gaan. Vaak is dat een beschermend laagje, een soort van bindmiddel, dat de nog aanwezige tanden en kiezen bij elkaar houdt", stelt de 39-jarige Regina de Rijk-Wehling, tandarts te Berghem en samen met collega Brigit Wolff-Bossers (48) initiatiefneemster van deze 'tandheelkundige' werkvakantie.

Oktober vorig jaar al stelde de in Nijmegen woonachtige De Rijk tijdens een teambespreking voor om 'iets te doen' in het kader van ontwikkelingswerk. „Vanuit Nijmegen kende ik stichting NOHS, Netherlands Oral Health Society, waarna de keuze snel gemaakt was. Pas nadat we onze groep definitief aangemeld hadden, kwam er zoiets van 'oeps' en wat nu? Je gaat toch in totaal drieëneenhalve week zowat terug de middeleeuwen in qua tandheelkunde. Behelpen dus. Bovendien zitten we allemaal in de kinderen. Kun je zo lang zonder hen en je man? Komt bij dat je je nu niet kunt inschatten wat armoede en mogelijk kinderleed je doen.”

Bij de Kumarischool in het afgelegen Nepalese dorpje Kawasoti behandelen tandartsen en assistenten op eenvoudige wijze de inlandse bevolking.

Na de voorlichtingsdag, begin september in Arnhem, weten de zes *Bergsen* heel veel meer. Eerst mogen de beide tandartsen in Kathmandu 'examen doen' om aan een werkvergunning te komen, vervolgens gaat 't met de hele *bubs* richting het dorp Kawasoti, op zeven uur rijden van de hoofdstad, waarna de zes van de grote animator Pim Bink ter plekke te horen krijgen waarmee en waar ze precies aan de slag mogen.

Voor Osse Gertie van de Loo (44), Heesche Cindy van den Hurk (35), Mary van der Hoeven (38) uit Schaijk en Saskia Schonenberg, 40-jarige Berghemse, zal het werk vooral bestaan uit het geven van voorlichting. „Met ingezamelde gelden hier, 'n bedrag dat waarschijnlijk enkele duizenden euro's gaat bedragen, gaan we daar shoppen: van tandenborstels tot pijnstillers en speeltjes die we de kinderen cadeau doen. Het is makkelijker om een ander in de hoofdstad te kopen dan om het vanuit ons eigen land mee te nemen", stelt Saskia Schonenberg die nu al zeker weet dat ze haar Nepalese dagen zal slijten als vegetariër. „We eten sowie-

so tweemaal daags rijst met linzen waarbij eventueel ook een stukje vlees -gewoon met huid en haarsgeserveerd wordt. Vandaar." Dat de zes misschien ook nog, wellicht deels te voer, het hooggebergte gaan intrekken, vinden ze geen probleem. Evenmin dat ze hun apparatuur steriliseren met Biotex in een snelkookpan en dat 'n plantenspuit aan en stoel dienst doet als waterkoeling. Da's ook Nepal.

www.nohs.nl

Nepalees

door Mari van Rossem

BERGHEM – „Het probleem van de Nepalese tandartsenzorg is dat de meeste Nepalese tandartsen na hun studie in de grote steden blijven. Daar valt geld te verdienen en dus niet op het platteland of hoog in de bergen. Logisch dus dat de inlandse bevolking maar wat blij is met de hulp die wij als Netherlands Oral Health Society bieden.

1994

Initiatiefnemer Pim Bink, inmiddels gepensioneerd tandarts, richt de stichting NOHS op.

Regina de Rijk - Wehling

'Gebergtes tandsteen verwijderen, nee, dat zal niet gaan. Vaak is dat een beschermend laagje, een soort bindmiddel, dat de nog aanwezige tanden en kiezen bij elkaar houdt.'

Nepalese 'god van de kiespijn' helpen

De zes vrouwen van de Berghemse tandartsenpraktijk die eind deze maand gedurende drieëneenhalve week tijdens een zogeheten 'dental camp' Nepalese inlanders gaan helpen: „Ons werk zal vooral bestaan uit kiezen trekken en voorlichting geven.”
foto Peter van Huijkelom

ziet tandartsbezoek als 'dorpsfeest'

Dan loopt zo'n dorp massaal uit, en plein public trekken we tanden en kiezen en na afloop koken de dorpsbewoners voor je hele team. Hartstikke leuk. Daar, op het Nepalese platteland, is het bezoekje aan de tandarts werkelijk een compleet dorpsfeest." Ze spreekt uit ervaring, woordvoester Gerjen Winkeler (43) van de stichting NOHS. Drie keer eerder was ze als tandarts in het immen-

se land waar de armoede regeert en de zorg op een laag pitje staat. „En toch zijn het enorm blijmoedige mensen die weten wat feesten is. Als stichting sturen we tweemaal per jaar een team van tandartsen en preventie-assistentes -in totaal dertig man per Dental Camp- om er vooral aan pijnbestrijding te doen: kiezen trekken dus. Soms komt daar het verwijderen van tandsteen bij. Maar meer nog gaan

onze mensen de afgelegen dorpen in om er voorlichting te geven: hoe poets je op een goede manier tanden en waarom is het niet zo slim om veel suikerriet te gebruiken? Die vragen staan centraal bij de preventie", aldus Winkeler. Het was Pim Bink, inmiddels gepensioneerd tandarts, die in 1994 de NOHS oprichtte nadat hij eerder ervoer hoe droevig het gesteld stond met veel Nepalese gebitten.

Twee jaar later organiseerde hij het eerste Dental Camp met materiaal dat niet meer omvatte dan oude extractietangen en een transportabele stoel met een lampje. Inmiddels werkt de stichting vanaf een vaste plek: de Kumarischool in Kawasoti. „Ook de Berghemse delegatie zal hier werken. Grote kans dat de afvaardiging ook het hooggebergte intrekt. In een oude bus. Inderdaad, Berghem in de bergen."